

Referat af konferencen "Inklusion – fra vision til virkelighed"

den 10. september 2025

Velkomst

Chef for "Skole og Dagtilbud" Torben Møller Nielsen og formand for Børne- og Ungeudvalget Unni Oldenburg åbnede konferencen med opfordring til at genskabe inklusion som en positiv og værdifuld vision.

Inklusion skal være en fælles ramme, hvor alle børn trives – uanset forudsætninger.

Oplæg v. Thomas Nordahl – Forskningsleder

- Inklusion handler om deltagelse i fællesskabet, ikke blot fysisk placering.
- Der er et skisma mellem ideal og realitet: stigende fravær, faldende trivsel og mange børn i specialtilbud.
- Fællesskabet skal være fundamentet i skolen – fokus på det fælles frem for forskelligheder.
- PPR's tilstedeværelse på skolerne er afgørende for inklusionens succes.
- Inklusion virker for alle elever – både fagligt og socialt.
- En inkluderende skolekultur formes af ledelse og personale og kræver et "vi"-orienteret elevsyn.
- Inklusion kræver fælles systemer og centralisering – et politisk valg.

Oplæg v. Charlotte Ringsmose & Line Skov Hansen – AAU

- Inklusion starter tidligt – de første 1000 dage er afgørende.
- Kvalitet i dagtilbud er essentiel - især for udsatte børn.
- Kun dagtilbud med høj kvalitet har positiv effekt – medium kvalitet er ikke tilstrækkelig.
- Sproglig udvikling og socioøkonomiske forhold har stor betydning for børns deltagelse i fællesskaber.
- Kommunale tilsyn vurderer ofte kvaliteten højere, end den reelt er.
- Voksenstyrede legeaktiviteter styrker børns sociale og sproglige kompetencer.

Oplæg v. Janne Hedegaard Hansen – KP / Center for Bedre Børneliv

- Der mangler ikke vilje, men mod og ledelse til at transformere praksis.
- Autentisk samarbejde er nøglen – fra "mit" til "vores".
- Tværprofessionelt samarbejde skal ledes aktivt og nedbryde professionshierarkier.
- Samarbejdet skal ske der, hvor børn og familier er – ikke via flere støttesystemer.
- Samarbejde er en indsats i sig selv og skal foregå inde i klassen som forebyggende praksis.

Workshop: Syddjurs Kommune – skoleleder Morten Rahbek Borup & centerchef Christina Rovsing Vingborg

- Specialklasser blev udfaset over tre år – ressourcer lagt ud til årgangene.
- Fleksibel holddeling og samarbejde på årgangsniveau styrker fællesskabet.
- Livsduelighed prioriteres over faglige resultater.
- PPR deltager aktivt i undervisning og forældremøder.
- Forældresamarbejdet og teamsamarbejde er afgørende.
- Udfordringer: mindre skoler har svært ved at rumme alle behov.

Workshop: Københavns Kommune – Faglig Ledelse med mærkbar effekt

- Systematisk ledelsesuddannelse skaber højere kvalitet i dagtilbud.
- Dataindsamling og sammenhængscirkler bruges til at forstå og løse udfordringer.
- Ledelsesnærvær er afgørende for at skabe en ensartet kultur og meningsfuld praksis.
- KIDS-analyse peger på behov for bedre børne-børne relationer og legemiljøer.
- 235 pædagogiske ledere har deltaget i uddannelsesforløbet.

Oplæg v. Trond Johnsen – Lillehammer-skolen

- Inklusion og demokrati hænger sammen – skolen skal afspejle samfundet.
- Kun 3 % af eleverne får specialundervisning – og det sker i alment skolen.
- Fokus på kvalitet i det almene tilbud: klasseledelse, struktur og relationer.
- Tidlige indsatser og udvidelse af normalitetsbegrebet er centrale.

Oplæg v. Poul Duedahl – Historiker

- Historien former vores kollektive erindring og forståelse af inklusion.
- Tidligere ekskluderende praksisser skal huskes og bruges til at skabe inkluderende fortællinger.
- Danmarkshistorien skal rumme afvigelser og svinkeærinder – inklusion er også en historisk bevægelse.

Afsluttende pointer

- Inklusion er en proces, ikke en tilstand.
- Det kræver fælles mindset, stærk ledelse og strukturelle ændringer.
- Inklusion skal ses som en værdifuld og positiv bevægelse – fra vision til virkelighed.